gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Budgetaanvraag haalbaarheidsonderzoek transformatorstation A4 zone west
Portefeuillehouder	drs. Jurgen Nobel, mr. Charlotte van der Meij
Steller	Frans Breg (+31235674648) en Evelien Scherpenhuijsen (+31235674863)
Collegevergadering	21 februari 2023
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	7366858

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. in te stemmen om, aanvullend op het besluit van 20 december 2022 (2022.0002719), samen met initiatiefnemers TenneT en Liander een haalbaarheidsonderzoek te verrichten naar een tweede mogelijke locatie 'In de Green Data Centre Campus' voor de vestiging van een transformatorstation, naast de mogelijke locatie 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1' in de A4 zone West nabij Hoofddorp. Een eventueel definitief locatiebesluit zal door de raad kunnen worden genomen op basis van dat nadere haalbaarheidsonderzoek waarvan een participatietraject met de omgeving deel uitmaakt;
2. op grond van artikel 25 van de Gemeentewet geheimhouding op te leggen op de gewijzigde bijlage 2 'Kostenoverzicht plankosten'. De geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder b van de Wet open overheid in verband met de economische of financiële belangen van de gemeente;
3. op grond van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet met een separaat voorstel de raad voor te stellen de geheimhouding van bijlage 2 'Kostenoverzicht plankosten' te bekrachtigen in de eerstvolgende raadsvergadering.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. een budget van € 125.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van de begeleiding van een haalbaarheidsonderzoek op de locaties 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1' en 'In de Green Datacenter Campus' voor de plaatsing van een nieuw transformatorstation. Het budget wordt gedekt door middel van een allonge op de 'Intentieovereenkomst TenneT Liander onderstation STP' met TenneT en Liander voor het bedrag van € 98.187 en een subsidie voor de regievoering transformatorstations en tracés Noord-Holland van de provincie Noord-Holland van € 26.813 en hiertoe vast te stellen de 7e begrotingswijziging van 2023.

2. Samenvatting

Er is sprake van een tekort én grote vraag naar transportcapaciteit van elektriciteit in zowel het oostelijk als het westelijk deel van onze gemeente. Er kunnen in grote delen van de gemeente geen nieuwe grootverbruikaansluitingen meer worden aangebracht, terwijl er op het gebied van woningbouw, bedrijven en de energietransitie veel extra capaciteit nodig is.

Op 27 mei 2021 heeft de raad met een daarop betrekking hebbend bestemmingsplan de definitieve locatie van een transformatorstation op Schiphol Logistics Park, gelegen ten zuiden van de Incheonweg in Rozenburg- Zuid, vastgesteld (2021.0000636). Dit bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk en de daadwerkelijke realisatie is door de betrokken netwerkbedrijven in voorbereiding genomen. Daarmee wordt het oostelijk deel van onze gemeente bij ingebruikname in de tweede helft van 2025 voorzien van voldoende capaciteit.

Door herschikking op het totale stroomnet kunnen hierdoor de door Liander ingestelde stroomleveringsbeperkingen in onze gemeente worden opgeheven. Echter, door de groei van de stroombehoefte ontstaat op betrekkelijk korte termijn weer een nieuw stroomtransporttekort. Op grond hiervan hebben TenneT en Liander vastgesteld dat ook ten westen van de A4 op korte termijn na ingebruikname van het station aan de oostzijde een transformatorstation nodig is. Hierbij in acht nemend dat de ervaring heeft uitgewezen dat met een locatieonderzoek en -besluit, inclusief overleg met de omgeving en een planologische regeling veel tijd gemoeid is.

Het gaat om het gebied ten westen van de A4, waarbij naast de extra stroomvraag voor woningbouw en de energietransitie ook in de vraag van bedrijfsontwikkelingen op de volgende gebieden zal worden voorzien:

- Schiphol Trade Park (STP)/ Green Datacenter Campus (GDDC);
- De President;
- De Hoek;
- Hoofddorp;
- overige gebieden, waaronder PrimA4a en PARK21.

In het locatieonderzoek dat zich richtte op het gebied ten westen van de A4 en grenzend aan Hoofddorp is naar voren gekomen dat de locatie genaamd 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1' de voorkeur geniet (2022.0002718 d.d. 20 december 2022). Bij de bespreking van dit onderzoek in de raad op 2 februari 2023 is gevraagd ook de locatie 'In de Green Datacenter Campus' bij het haalbaarheidsonderzoek te gaan betrekken. In dit onderzoek, waarvan onderzoek naar het draagvlak in de omgeving, de verwervingsmogelijkheden van de locatie, alsmede de planologische beoordeling deel uit maakt, zal moeten blijken of de raad een voorstel kan worden gedaan om een definitief locatiebesluit voor één van beide locaties te nemen. Vervolgens wordt een noodzakelijke herziening van het bestemmingsplan voorgelegd. Gedurende het haalbaarheidsonderzoek zal door Schiphol Area Development Company (SADC) niet zonder toestemming van de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) grond kunnen worden verkocht in het voor een transformatorstation te reserveren gedeelte (circa vier hectare) van het te onderzoeken gebied.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

We willen de realisatie van een transformatorstation (Liander) annex GIS-station (TenneT) bereiken in de A4 zone West, zodat de stroomvoorziening in onze gemeente geborgd is voor

een termijn van circa 10 tot 15 jaar. Een GIS-station is een grotendeels inpandig systeem, waarbij de 150 kilovolt (kV) installaties door TenneT in een gebouw zijn ondergebracht en de transformatoren van Liander in de open lucht staan. Deze transformatoren staan aan drie kanten ommuurd gesitueerd. Het GIS-station levert rechtstreeks 150kV voor de ontwikkeling van de Green Datacenter Campus, die met eigen transformatoren (zogenaamde inkoopstations) de stroom tot de benodigde sterkte terugbrengen. Doordat zij eigen transformator- of inkoopstations hebben gaat dit dus niet ten koste van de 400 Megavoltampère (MVA)-capaciteit van de transistoren van Liander van het beoogde transformatorstation aan de Bennebroekerweg of in de Green Datacenter Campus, waardoor die capaciteit beschikbaar komt en blijft voor andere bedrijfsontwikkelingen, woningbouw en energietransitie.

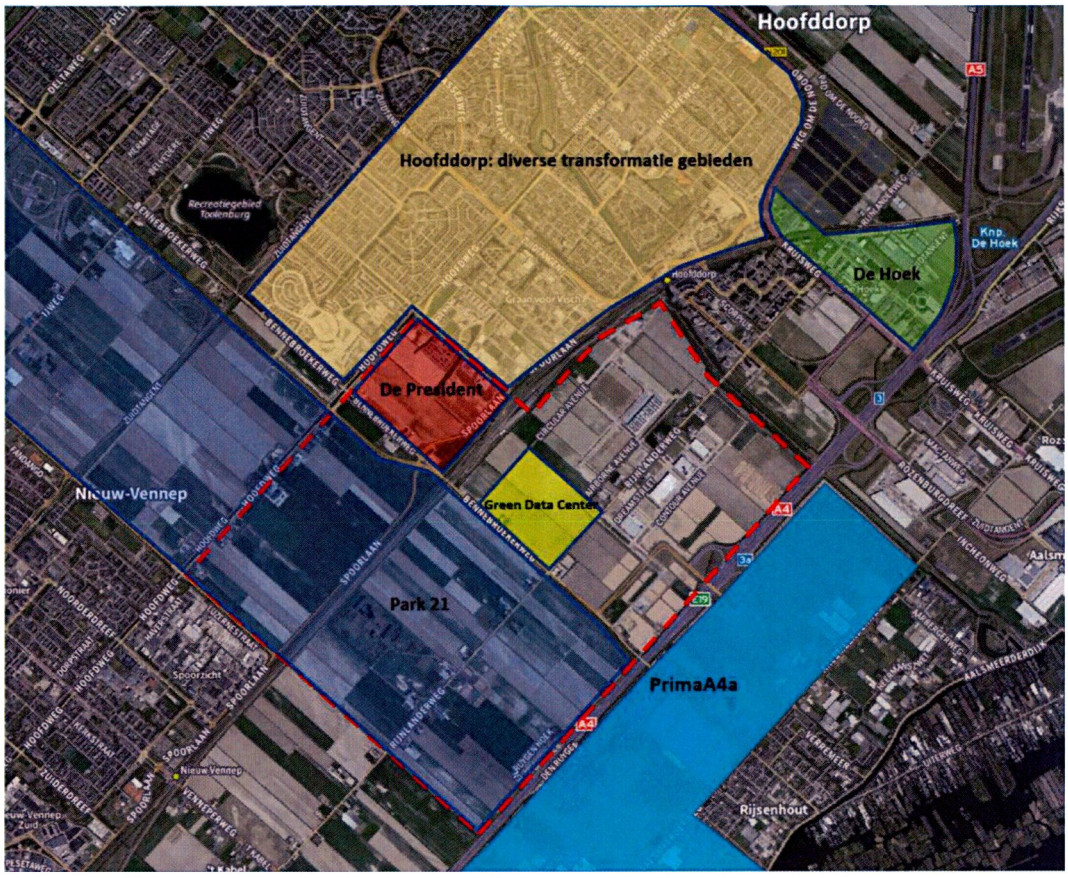
Wat is de aanleiding, context?
Extra transportcapaciteit van elektriciteit in onze gemeente is dringend noodzakelijk. Met het station aan de Incheonweg is in de acute behoefte voorzien, maar hiermee kan niet worden volstaan. Op het gebied van woningbouw, bedrijven en de energietransitie is aanzienlijk meer capaciteit nodig.

Op 30 september 2020 heeft Liander code rood uitgevaardigd voor het oostelijk deel van Haarlemmermeer. Er kunnen geen nieuwe grootverbruik aansluitingen meer worden aangesloten.

Op 27 mei 2021 heeft de raad de definitieve locatie van een transformatorstation op Schiphol Logistics Park, gelegen ten zuiden van de Incheonweg in Rozenburg-Zuid, vastgesteld. Daarmee wordt primair het oostelijk deel van onze gemeente bij in gebruik name van het station (naar verwachting in 2025) voorzien van voldoende capaciteit voor elektriciteit. Hierdoor kan genoemde code rood met herschikking van het stroomtransport binnen de gemeente worden opgeheven. Echter, ten westen van de A4 is in het kader van de groeiende vraag ook een transformatorstation nodig. De bestaande transformatorstations in de nabij gelegen gebieden zullen binnen afzienbare termijn ná ingebruikname van het nieuwe station aan de Incheonweg hun capaciteitsgrens opnieuw bereiken, waardoor zij niet meer kunnen voldoen aan de groeiende vraag.

Er is in het gebied ten westen van de A4 en ten zuiden van Hoofddorp een verkenning gedaan naar een potentieel geschikte locatie van het transformatorstation. Initiatiefnemers TenneT en Liander hebben samen met de gemeente en SADC, de potentiële locaties onderzocht. SADC is betrokken omdat enkele locaties op Schiphol Trade Park deel uitmaakten van de verkenning.

In de volgende figuur zijn de gebieden die baat hebben bij het nieuwe station, alsmede het locatieonderzoeksgebied weergegeven:

Figuur 1: Gebieden die gevoed gaan worden vanuit het nieuwe station, alsmede het onderzoeksgebied voor de locatie van het transformatorstation aan de westkant van de A4 (aangegeven met een rode stippellijn).

Het gaat om het gebied ten westen van de A4, waarbij naast de extra stroomvraag voor woningbouw en de energietransitie ook in de vraag van bedrijfsontwikkelingen op de volgende gebieden zal worden voorzien:

- STP/ GDCC;
- De President;
- De Hoek;
- Hoofddorp;
- overige gebieden, waaronder PrimA4a en PARK21.

Welk doel wordt nagestreefd?

Het doel is een gerealiseerd transformatorstation in het westelijk deel van de A4 zone, zodat er voldoende transportcapaciteit en daarmee elektriciteit beschikbaar is om in de klantgebieden de opgaven met betrekking tot woningbouw, bedrijventerreinen en de energietransitie te realiseren.

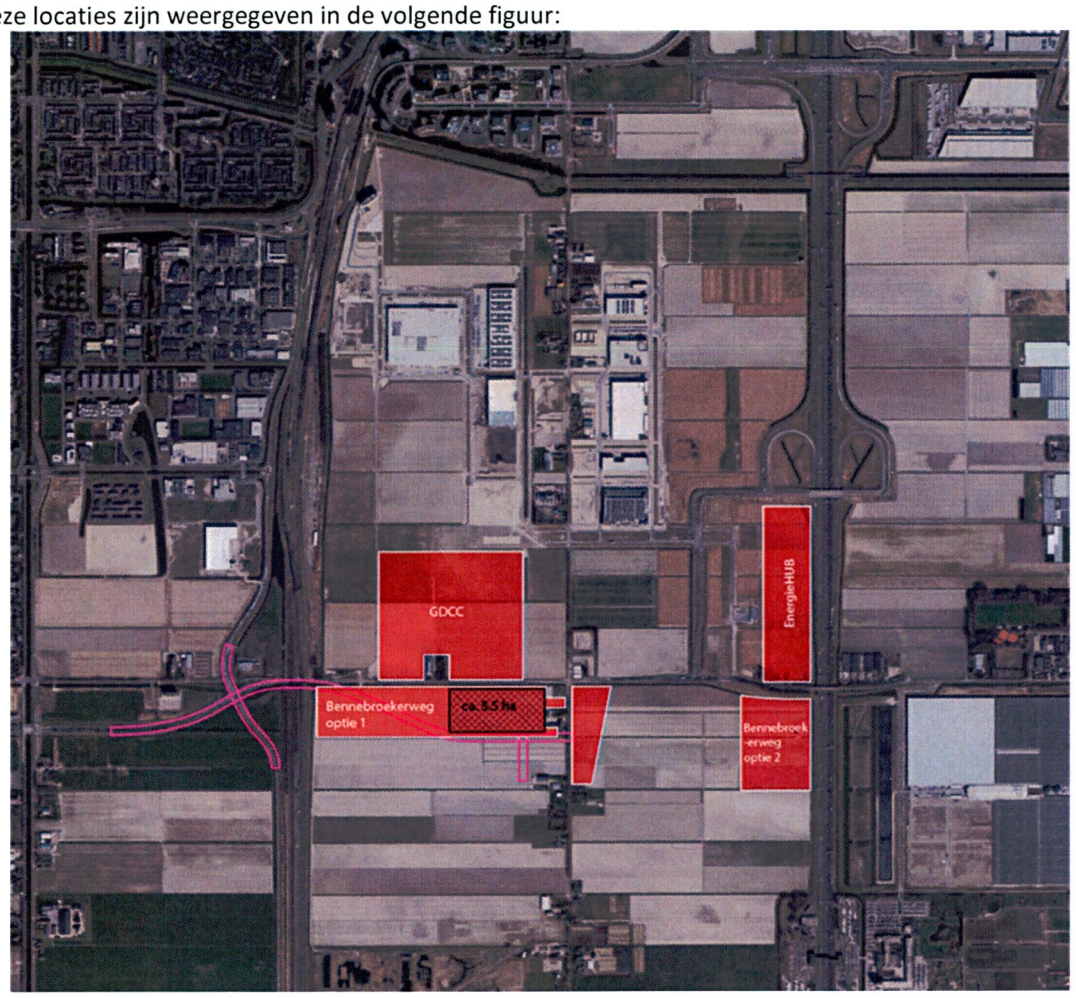
3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Een eerste verkenning van het onderzoeksgebied heeft geleid tot vier locaties die nader zijn onderzocht op haalbaarheid, te weten:

- langs de Bennebroekerweg, optie 1 (ten zuiden van STP, onder de Green Datacenter Campus);

- langs de Bennebroekerweg, optie 2 (ten zuiden van STP, tussen Rijnlanderweg en de A4);
- in de Green Datacenter Campus (ten noorden van de Bennebroekerweg);
- de Energiehub (entreegebied STP, zijde A4).

Deze locaties zijn weergegeven in de volgende figuur:

Figuur 2: Plattegrond van deelgebied 2 met de vier opties: Energiehub, In de Green Datacenter Campus (GDCC), Langs de Bennebroekerweg optie 1 en Langs de Bennebroekerweg, optie 2.

Uit de locatiestudie, waarin de ruimtelijke verkenning vervat is, blijkt dat de locaties 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1' en 'In de Green Data Center Campus' als meest kansrijk worden beoordeeld. Er zijn hierbij veel aspecten beschouwd, waarbij de ligging ten opzichte van de klantgebieden (leidingtrajecten 20kV van Liander) en de daarmee verband houdende benodigde kabellengte en beschikbare ruimte in de ondergrond van groot belang is. Dat geldt ook voor de mogelijkheden van voeding met de 150kV leidingen van TenneT. De technische, financiële en ruimtelijk- planologische mogelijkheden van beide locaties worden onderzocht als basis voor een op grond van dat onderzoek te nemen definitief locatiebesluit door de raad. Voor een verdere beschrijving van de locaties 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1' en 'In de Green Data Center Campus' wordt verwezen naar het in de bijlage opgenomen locatieonderzoek.

Op 2 februari 2023 is het raadsvoorstel 'Intentieovereenkomst en budgetaanvraag haalbaarheid transformatorstation Bennebroekerweg' (2022.0002718 d.d. 20 december 2022) in een raadssessie behandeld.

Door de raad is verzocht om naast de haalbaarheid van de locatie 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1' ook de haalbaarheid van de locatie 'In de Green Data Center Campus' te onderzoeken met als doel om bij de definitieve locatiekeuze een afweging te kunnen maken tussen twee vergelijkbaar uitgewerkte locaties.

Het onderzoeken van een tweede locatie levert circa twee maanden vertraging op, zie bijlage 1 voor de planning. We gaan er hierbij van uit dat veel werkzaamheden en onderzoek voor beide locaties parallel kunnen plaatsvinden. Aan de gesloten intentieovereenkomst (B&W-besluit met kenmerk 2022.0002718 d.d. 20 december 2022) zal in de vorm van een allonge de locatie 'In de Green Data Center Campus' worden toegevoegd. De overeenkomst bevatte al een regeling voor verhoging van de met de netwerkbedrijven afgesproken vergoeding in geval van wijziging van de scope van het haalbaarheidsonderzoek. Het onderzoeken van een tweede locatie wordt als zodanig aangemerkt. De tweede locatie, de wijziging van de planning en de vergoeding van de extra kosten wordt vastgelegd in een allonge met TenneT en Liander.

Wat zijn de argumenten?
De Green Datacenter Campus op STP, overige bedrijven op STP, De Hoek, De President en Hoofddorp zijn de primaire voedingsgebieden voor het tweede station. De ligging van beide voorkeurlocaties is gunstig ten opzichte van deze gebieden.

Bepalend is ook welke aansluitingen de datacenters op met name STP vragen. Tussen 2026 en 2028 zal er circa tien hectaren worden uitgegeven voor meerlaagse data centers. Er kan door STP worden ingezet op een beperkt aantal marktpartijen die via een eigen inkoopstation rechtstreeks vanaf het GIS-station op het hoogspanningsnet van TenneT worden aangesloten. Dit is conform ons vigerend datacenterbeleid. Hiermee blijft de 400 MVA capaciteit van het nieuwe transformatorstation volledig beschikbaar voor andere bedrijfsvestigingen, woningbouw en de energietransitie. Indien door SADC (gedeeltelijk) voor kleinere datacenters wordt gekozen, zal voeding via het 20kV net van Liander plaats vinden, en gaat dit wel ten koste van de resterende capaciteit. Dit aspect zal bij het haalbaarheidsonderzoek voor beide locaties worden betrokken.

De President, PrimA4a, De Hoek en Hoofddorp worden (ook) voorzien vanuit stations Hoofddorp, Vijfhuizen en (beperkt) Rozenburg-Zuid. Deze stations worden ontlast door overname van bestaande aansluitingen op Rozenburg-Zuid (aan de Incheonweg). Desalniettemin is de stroomvraag aan de westzijde van de A4 dermate groot dat een tweede station noodzakelijk is. De klantvraag vanuit PARK21-aangeslotenen is momenteel nog niet in beeld. Liander houdt wel rekening met een toekomstige vraag vanuit dit gebied.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?
Het betreft een voorlopige locatiekeuze. Het haalbaarheidsonderzoek zal alle uitvoeringsaspecten in beeld moeten brengen en leiden tot een definitief locatiebesluit. Het onderzoek zal de kanttekeningen en de risico's verder in beeld gaan brengen. Het voorlopige locatiebesluit is daarmee niet onomkeerbaar. Voor beide locaties geldt dat een bestemmingsplanwijziging nodig is en dat de benodigde gronden verworven dienen te worden.

Langs de Bennebroekerweg, optie 1
Parallel aan het haalbaarheidsonderzoek en de daarop volgende besluitvorming loopt het verwervingstraject van de grond voor 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1. Er is een risico dat de grond niet wordt verkocht. Er wordt ook in het haalbaarheidsonderzoek rekening gehouden met de verbreding van de Nieuwe Bennebroekerweg. Daarnaast houden we rekening met weerstand van de omgeving. Er zijn meerdere ontwikkelingen aan de orde in dit gebied, zoals de Nieuwe Bennebroekerweg, de tijdelijke verkeersmaatregelen op de Rijnlanderweg en de ontwikkeling van PARK21. Het is noodzakelijk om zorgvuldig en juist te handelen, afspraken na te komen en de relatie met alle andere ontwikkelingen in dit gebied goed in beeld te houden.

In de Green Datacenter Campus
De locatie 'In de Green Datacenter Campus' is in eigendom van de GEM A4 zone West B.V. Er dient binnen deze GEM uitwerking plaats te vinden over de opzet van de datacentercampus (genoemde schaalgrootte), alsmede de situering van de drie functies, te weten datacenters, een transformatorstation én resterende ruimte voor logistiek op de voor de campus gereserveerde gronden.

3.3 Wat mag het kosten?
Op dit moment moet rekening worden gehouden met kosten van ambtelijke begeleiding van de totstandkoming van het haalbaarheidsonderzoek, inclusief consultatie van de omgeving, en de voorbereiding van het definitieve locatiebesluit. Het merendeel van de kosten van het haalbaarheidsonderzoek komt rechtstreeks voor rekening van de netwerkbedrijven TenneT en Liander. Onze plankosten begroot op een bedrag van € 125.000 komen voor rekening van deze bedrijven, exclusief de subsidie regievoering transformatorstations en tracés van de provincie Noord-Holland van € 26.813. In een intentieovereenkomst zijn de afspraken over de medewerking van de gemeente aan het onderzoek én de vergoeding door de netwerkbedrijven van onze plankosten uitgewerkt voor het bedrag van € 100.000 (2022.0002718 d.d. 20 december 2022). Onze gemeentelijke kosten zullen met circa 25% (een bedrag van € 25.000) toenemen, (door onder andere afstemming stedenbouwkundige randvoorwaarden voor de tweede locatie en extra afstemming met SADC). Deze kosten worden ook opgenomen in de allonge op de intentieovereenkomst en ten laste gebracht bij TenneT en Liander.
In de programmabegroting worden de kosten en de bijdragen verantwoord op beleidsdoel B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel van het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, taakveld 3.2.

Wat zijn de financiële risico's?
Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering van dit besluit.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de definitieve locatie van het transformatorstation en in vervolg hierop het bestemmingsplan dat moet worden herzien. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering en het sluiten van intentieovereenkomsten met ontwikkelende partijen of afspraken met partijen. De portefeuillehouder Ruimtelijke ontwikkeling is binnen het college het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?
In het gebied van beide locaties zijn weinig woningen. In beginsel kan, de betreffende onderzoeken voor de locatie aan de Incheonweg in beschouwing nemend, voldoende afstand ten opzichte van deze woningen in acht worden genomen met het oog op te verwachten

geluidproductie en elektromagnetische velden. Het zal definitief moeten blijken uit het haalbaarheidsonderzoek en de exacte situering van het station en haar geluidsbronnen.

Communicatie
De direct omwonenden en andere belanghebbenden zijn inmiddels door ons per brief en in enkele gevallen in een persoonlijk gesprek over het voorgenomen haalbaarheidsonderzoek geïnformeerd. Zij zullen geconsulteerd worden over de verdere uitwerking van het haalbaarheidsonderzoek. Het is voor omwonenden niet mogelijk om invulling te geven aan het ontwerp van het station. Dit is met name een technische aangelegenheid. Wél zal zorggedragen worden voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing van het station in de omgeving, aansluitend bij de ontwikkeling van PARK21, het uitvoeringsontwerp van de Nieuwe Bennebroekerweg (Langs de Bennebroekerweg, optie 1) en de situering binnen STP (In de Green Datacenter Campus). De bewonersinformatie en communicatie in het vervolg kunnen wij met TenneT en Liander gezamenlijk oppakken.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
Na het voltooien van het haalbaarheidsonderzoek en mits de locaties 'Langs de Bennebroekerweg, optie 1' en 'In de Green Datacenter Campus' haalbaar worden geacht, worden de locaties ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Het ontwerpbestemmingsplan dat de vestiging mogelijk maakt wordt vervolgens opgesteld en conform de wettelijke procedures aan de raad voorgelegd.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?
Het stroomcapaciteitstekort speelt ook in de MRA een grote rol. Met de komst van het transformatorstation wordt ook de regio in betere mate voorzien van stroom. De regio is gebaat bij de komst van het transformatorstation, om in de opgaven voor woningbouw, de energietransitie en de vestiging van bedrijven te kunnen voorzien.

4. Ondertekening
Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris, de burgemeester,

Michiel Ruis Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlagen:
- Bijlage 1 'Planning'
- Bijlage 2 'Kostenoverzicht plankosten' (geheim)
- Locatieonderzoek Transformatorstation A4-zone West